

Експертний висновок
Міністерства фінансів України
до законопроекту згідно зі статтею 27
Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» щодо приведення термінології у відповідність із міжнародними стандартами» (реєстр. № 9269 від 03.05.2023), поданий Кабінетом Міністрів України.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом запропоновано внести зміни та доповнення до положень Закону України від 06.12.2019 № 361 «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон № 361), а саме:

у термінах «діячі, які виконують публічні функції в міжнародних організаціях», «іноземні публічні діячі» та «національні публічні діячі», встановлених пунктами 20, 28 та 37 частини першої статті 1, виключити слова «протягом останніх трьох років»;

розширити ознаки порогової фінансової операції фінансовими операціями клієнта, якщо кінцевий бенефіціарний власник учасника фінансової операції – клієнта є громадянином чи має постійне місце проживання (перебування, реєстрації) в державі, що здійснює збройну агресію проти України;

доповнити нормою, згідно з якою суб'єкт первинного фінансового моніторингу (далі – СПФМ) повинен забезпечити належне застосування ризик-орієнтованого підходу під час обслуговування клієнтів, які є політично значущими особами, членами їх сімей та особами, пов'язаними з політично значущими особами, з метою присвоєння обґрунтованого рівня ризику, унеможливлення безпідставної відмови від здійснення фінансових операцій та/або встановлення (продовження) ділових відносин;

конкретизувати, що у разі, коли з часу припинення виконання політично значущою особою визначних публічних функцій пройшло більше дванадцяти місяців і СПФМ під час проведення належної перевірки переконується в тому, що така особа більше не несе ризику, притаманного політично значущим особам, СПФМ може не вживати щодо неї, членів її сім'ї та осіб, пов'язаних із нею, заходів, визначених пунктами 2–4 частини тринадцятої статті 11.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 26B2648ADD3032E104000000A2FE2E00178CAB00

Підписувач Улютін Денис Валерійович

Дійсний з 04.11.2022 13:28:15 по 04.11.2024 13:28:15

Міністерство фінансів України

26110-02-3/13217 від 15.05.2023

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень акта не потребуватиме додаткового фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

Прийняття законопроекту сприятиме виконанню вимог нової чотирирічної програми Міжнародного валютного фонду розширеного фінансування (Extended Fund Facility – EFF) для України в розмірі 15,6 млрд дол. США.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація акта не потребуватиме додаткових видатків з державного чи місцевих бюджетів.

Водночас прийняття законопроекту є однією з умов для отримання Україною фінансової допомоги у розмірі 15,6 млрд дол. США від МВФ.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація положень акта не вплине на виконання закону про Державний бюджет України у поточному бюджетному періоді та не потребуватиме внесення до нього змін.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект не містить норм, що суперечать законодавству, яке регулює бюджетні відносини.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Реалізація норм акта сприятиме виконанню рекомендацій Європейської Комісії щодо заявки України на членство в Європейському Союзі в частині забезпечення відповідності національного законодавства щодо боротьби з відмиванням грошей міжнародним стандартам Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF).

В аналітичному звіті Європейської Комісії про рівень наближення законодавства України до актуального права Європейського Союзу зазначено, що: *«У листопаді 2022 року було прийнято додаткове законодавство, яке стосується, зокрема, політично відомих осіб (PEP), яке буде предметом оцінки в щорічному звіті про розширення 2023 року».*

Слід зазначити, що дванадцятою Рекомендацією FATF «Публічні діячі» також не обмежено періоду часу, протягом якого особа має залишатися визнаною як публічний діяч після складання нею політичних функцій. Керівництво FATF (FATF Guidance «Politically Exposed Persons») наголошує на використанні ризик-орієнтованого підходу під час визначення публічних діячів і (особливо) на невстановленні терміну.

Водночас відповідно до норми статті 3 Директиви (ЄС) 2015/849 Європейського Парламенту та Ради від 20.05.2015 «Про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму, про внесення змін до Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 648/2012 та про скасування Директиви Європейського Парламенту і Ради 2005/60/ЄС та Директиви Комісії 2006/70/ЄС» термін «публічна посадова особа» означає фізичну особу, якій довірено або було довірено важливі публічні функції.

Тобто відповідно до міжнародних стандартів під час визначення публічних діячів не слід встановлювати проміжок часу, після завершення якого особу має бути автоматично позбавлено такого статусу, бо такий підхід справлятиме значний негативний вплив на ефективне управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, пов'язаними з публічними діячами, та зменшення їхнього ступеня.

Водночас згідно із затвердженою програмою розширеного фінансування МВФ (EFF) (Меморандум про економічну та фінансову політику від 24.03.2023) Україна взяла на себе зобов'язання щодо внесення подальших змін до Закону № 361 для відновлення зобов'язань фінансових установ щодо впровадження посиленних заходів належної перевірки (due diligence) політично значущих осіб на основі ризик-орієнтованого підходу відповідно до стандартів FATF (структурний маяк – кінець вересня 2023 року).

Отже, прийняття законопроекту суттєво впливає на шанси швидкого вступу України до Європейського Союзу та отримання фінансової допомоги від МВФ.

Міністерство фінансів України підтримує проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» щодо приведення термінології у відповідність із міжнародними стандартами» (реєстр. № 9269 від 03.05.2023).

**Перший заступник
Міністра фінансів України**

Денис УЛЮТІН

Наталія Перката 277 54 41